

کد درس: ۱۷۷

<p>دروس پیش نیاز: ندارد</p>	نظری	پایه	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	<p>عنوان درس به فارسی: بهداشت و تغذیه مادر و کودک</p> <p>عنوان درس به انگلیسی: Maternal and child health and nutrition</p>
	عملی				
	نظری	اصلی			
	عملی				
	نظری ★	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار</p>					

اهداف درس:

آشنایی با مفاهیم و شاخص های سلامت و مرگ و میر مادران و نوزادان، مشاوره قبل از حاملگی، مراقبت های دوران بارداری و زایمان، تغذیه در دوران بارداری و شیردهی، آشنایی با برنامه های کشوری مراقبت از نوزادان، آشنایی با ویژگی های نوزاد سالم و نوزاد آسیب پذیر ، تغذیه کودکان در سنین مختلف، برنامه واکسیناسیون کشوری، خواب ، استراحت و بازی در کودکان.

سرفصل ها:

- اهمیت بهداشت و تغذیه صحیح مادر و کودک
- وضعیت سلامت و مرگ و میر مادران در ایران و جهان
- علل مرگ مادران در جهان و ایران
- موانع سلامت مادران در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه
- شاخص مرگ و میر مادران و خطر ناشی از فقدان مادر در طول زندگی
- مراقبت های قبل از بارداری:
- اهمیت مراقبت قبل از بارداری
- مشاوره قبل از حاملگی در مورد اختلالات و بیماری های مزمن (بیماریهای ژنتیکی، صرع، بیماری های کلیوی، بیماریهای قلبی ، فشار خون ، دیابت، خطرات مربوط به جنین، سقط جنین و اثرات آن)
- مراقبت های دوران بارداری:
- بهداشت و فعالیت در دوران بارداری
- شکایات شایع دوران بارداری
- نیازهای تغذیه ای در دوران بارداری (نیاز به انرژی، پروتئین ها، کربوهیدرات ها، چربیها، عناصر معدنی، ویتامین ها، تعادل رژیم غذایی زن باردار)
- چاقی در بارداری
- دیابت در بارداری
- سقط جنین
- مشارکت مردان در بهداشت باروری و دوران بارداری

- نقش پدر در آرامش روانی مادر در دوران بارداری
- بیماریهای مقاربتی
- مراقبت های پس از زایمان و در دوره نوزادی:
- عواملی که سلامتی نوزادان را در معرض خطر قرار می دهند(عوامل اجتماعی، سابقه بیماریهای مادر، چگونگی حاملگی های قبلی، مسائل مربوط به حاملگی فعلی، مسائل حین زایمان، مسائل مربوط به دوره نوزادی)
- مراقبتهای فوری پس از زایمان و در دوره نوزادی
- معاینه نوزادان و چگونگی معاینه و نکات مهم طبیعی و غیرطبیعی در معاینه نوزادان و اندازه گیری وزن و قد نوزاد موقع تولد
- نوزادان با وزن تولد بسیار کم (تغذیه شیرخواران نارس - نارس و تاخیر رشد داخل رحمی و مراقبت از شیرخواران نارس در منزل) و نوزاد دیررس
- آزمایش های رایج غربالگری در نوزادان (فنیل کتونوری، سندرم داون، کم کاری تیروئید نوزادی ، تست کومیس ، گلبول داسی شکل یا سایر هموگلوبینوپاتیها ، در رفتگی مادرزادی مفصل ران)
- تغییرات طبیعی نوزادان در دوره انتقالی و زردی فیزیولوژیک نوزادان
- نیازهای تغذیه ای مادران در دوران شیردهی
- عوامل موثر بر رشد و نمو و مراحل تکاملی کودک:
- شاخصهای تن سنجی ، شاخصهای رشد و مفهوم صدک
- نمودارهای رشد مورد استفاده در ایران و موارد استفاده از منحنی رشد
- برنامه ایمنسازی همگانی کودکان (ایمنسازی شیرخواران و کودکان از ۱۲ ماهگی تا ۷ سالگی و ایمنسازی کودکان هفت ساله و بالاتر که در وقت مقرر مراجعه نکرده اند)
- ایمنسازی زنان باردار بدون سابقه ایمنسازی (ایمنسازی زنان باروری فاقد سابقه ایمنسازی با واکسن دوگانه ویژه بزرگسالان)
- ایمنسازی علیه هیپاتیت برای گروههای پرخطر
- تغذیه کودک:
- شرایط موفقیت تغذیه با شیر مادر
- جنبه های تغذیه ای شیر مادر
- جنبه های ایمونولوژیک شیر مادر
- مزایای شیر مادر (مربوط به کودک، مربوط به مادر، اقتصادی - اجتماعی)
- نکات اساسی در تغذیه با شیر مادر
- شیردهی در مادران شاغل - دوشیدن و نگهداری شیر
- توصیه هایی برای تولید شیر کافی و حفظ تداوم شیردهی
- تغذیه کودکان در سنین مختلف
- خواب ، استراحت و بازی در کودکان

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★		★

منابع:

- کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد سوم، چاپ سوم (۱۳۹۲). انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت تحقیقات و فناوری.
- استیون پارکر، بنیامین اسپاک (۱۳۹۳). تغذیه و تربیت کودک. ترجمه مصطفی مدنی. نشر زوار.
- حلم سرشت، پریوش، دل پیشه، اسماعیل (۱۳۸۷). بهداشت و تغذیه مادر و کودک. تهران: نشر دانشگاه پیام نور.
- منابع مستند و علمی: پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکتری: دانشگاه های علوم پزشکی کشور در رابطه با: " بهداشت و تغذیه مادر و کودک "